

розробленні критеріїв, способах збору інформації для цього процесу, впливові результатів на освітній процес та діяльність учителя.

Метою нашого дослідження було з'ясування ставлення вчителя, як об'єкта оцінювання, до різних моделей оцінювання його педагогічної діяльності. Для з'ясування такого ставлення було проведено опитування вчителів України, в якому учасники мали змогу висловити свою думку щодо різних моделей оцінювання педагогічної діяльності. Загалом в опитуванні взяли участь 411 вчителів різних предметів. Учасники дослідження надали перевагу формульній моделі оцінювання педагогічної діяльності, зокрема самоаналізу щодо результатів своєї діяльності та обміну досвідом між педагогами. Також вчителі звернули увагу на важливість поєднання різних підходів і методів оцінювання. Останнє місце в рейтингу оцінок посіла письмова звітність вчителя. Можна припустити, що письмові звіти сприймаються вчителями як не зовсім виправдане доповнення до їхнього основного навантаження.

Оцінювання професійної діяльності має вплив на мотивацію вчителя до професійного розвитку, удосконалення своїх професійних компетентностей, підвищення ефективності професійної діяльності і в кінцевому рахунку – до покращення якості системи освіти.

Оцінювальна діяльність вчителів в контексті сучасних викликів: результати поточного експериментального дослідження

*А. В. Гривко,
кандидат педагогічних наук,
старший дослідник,
старший науковий співробітник
відділу моніторингу та оцінювання
якості загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Оцінювальна діяльність вчителя є одним із ключових аспектів його професійної компетентності. Оцінювання цього складника професійної педагогічної компетентності в контексті якості освіти насамперед потребує визначення його моделі (основних компонентів та їх взаємозв'язку). Компоненти професійної компетентності, якими має володіти український вчитель, відображені у відповідному професійному стандарті². Відповідно до цього документу оцінювально-аналітична компетентність педагога складається з трьох компонентів: 1) здійснення оцінювання результатів навчання учнів (знати та вміти застосовувати різні форми, види та методики оцінювання й фіксування результатів із дотриманням етичних принципів та вимог законодавства щодо

---

² Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 №2736

академічної доброчесності); 2) аналіз результатів навчання учнів, зокрема, забезпечення зворотного зв'язку з учнями; та 3) забезпечення самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів. У зв'язку з оприлюдненням МОН України нових рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання³, актуальним є визначення аспектів оцінювальної діяльності вчителів, які потребують підтримки (визначення спеціальних заходів, спрямованих на задоволення професійних потреб вчителів).

Основні результати дослідження, у якому взяли участь 349 учителів загальноосвітніх шкіл України, показали, що вибір педагогами методів оцінювання здебільшого здійснюється за принципами ресурсоефективності і легкості застосування, а ціннісні характеристики оцінювання (об'єктивність, точність, достовірність) набувають ваги зі збільшенням досвіду. Виявлено тенденцію зниження оцінки вчителями власної педагогічної діяльності в контексті оцінювання на етапі досягнення 10-річного педагогічного стажу. Це може свідчити про необхідність приділення особливої уваги цій групі вчителів у процесі перепідготовки або підвищення кваліфікації. У зв'язку з виявленою неусталеністю поглядів учителів щодо компонентів оцінювальної діяльності, які характеризують формувальне оцінювання, зроблено висновок про доцільність відповідної методичної підтримки вчителів. За результатами дослідження також обґрунтовано потребу в подальшій методичній підтримці вчителів щодо самооцінювання та взаємооцінювання як методів залучення учнів до активного навчання. Дослідження триває.

Сучасні підходи до оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти

*С. О. Науменко,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник відділу моніторингу
та оцінювання якості загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Одним із важливих показників якісної освіти, як однієї з необхідних умов інтелектуального, культурного і творчого розвитку суспільства та інструменту його соціально-економічного зростання, є професіоналізм учителя. Водночас запровадження ефективної системи оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників сприяє не лише фаховому розвитку педагогів, а й підвищенню рівня якості освіти в класі, закладі освіти тощо.

---

³ Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093.